

Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurları

Prezident İlham Əliyevin ötən həftə Özbəkistana dövlət səfəri iki türk dövləti arasında əlaqələrin daha yüksək səviyyəyə çatdırılması baxımından tarixi hadisəyə çevrildi. Buna qədər strateji tərəfdaş olan Azərbaycanla Özbəkistan bu səfərdən sonra həm də rəsmən müttəfiq dövlətlər oldular. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, müttəfiqlik münasibətləri haqqında müqavilə iki ölkənin imzalayacağı ən yüksək beynəlxalq sənəddir.

Türk dünyasının global mövqelərini möhkəmləndirən təşəbbüslər

Ümumiyyətlə, türk dövlətləri ilə münasibətlərin inkişaf etdirilməsi respublikamızın xarici siyasətinin əsas istiqamətlərindəndir. Bu baxımdan Özbəkistan, Qazaxıstan, Qırğız Respublikası, Türkiyə və Türkmənistanla münasibətlər bütün sahələrdə geniş və hərtərəfli olmaqla yanaşı, həm də özünəməxsusluğu ilə fərqlənir. Çünki xalqımız bu dövlətlərin xalqları ilə ortaq dəyərləri, türk sayını bölüşür.

Xüsusilə qeyd edilməlidir ki, son onilliklərdə türk dövlətləri arasında əlaqələrin daha da gücləndirilməsinin, onların bu istiqamətdə səfərbər olmalarının, təşkilatlanmalarının səbəbkarı məhz Azərbaycandır. Hazırda türk dövlətlərini birləşdirən Türk Dövlətləri Təşkilatının təməli 15 il əvvəl - 2009-cu ildə Naxçıvanda qoyulub. Təşkilatın məqsəd və vəzifələri üzv dövlətlər arasında qarşılıqlı etimadın möhkəmləndirilməsi, xarici siyasət məsələlərinə ortaq yanaşmanın təşviqi, bütün sahələrdə çoxtərəfli və ikitərəfli əməkdaşlığın gücləndirilməsi və sairidir.

Ötən onilliklər ərzində Azərbaycan türk dövlətləri arasında əlaqələrin daha da dərinləşməsinə layiqli töhfələr verib. Azərbaycan türk dünyasının yeganə dövlətidir ki, həyata keçirdiyi iqtisadi layihələrlə yalnız öz inkişafını təmin etmir, həm də türk dövlətlərinin iqtisadi əməkdaşlığının güclənməsinə xidmət edir, on-

Azərbaycan türk dövlətlərinin birləşdirici gücünə çevrilib

ların global iqtisadi proseslərdə mövqelərini möhkəmləndirir. Məsələn, Azərbaycanın ərsəyə gətirdiyi Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti yalnız Asiyayı Avropa ilə birləşdirən nəhəng infrastruktur deyil. Bu həm də Azərbaycandan keçməklə Orta Asiyadan Türkiyəyə qədər türk dünyasının ticarət dövriyyəsinə yüksəldən böyük bir iqtisadi imkandır.

Azərbaycanın ərsəyə gətirdiyi enerji layihələri də bütün türk dünyasını birləşdirir, onların global bazarlara çıxış imkanlarını artırır. Belə ki, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri və "Cənub qaz dəhlizi" Orta Asiyanın türk dövləti üçün də hasil etdikləri karbohidrogen ehtiyatlarını ixracı baxımından yeni imkan deməkdir. Eyni zamanda Türkiyə də Azərbaycanın təşəbbüsləri ilə yaranan bu imkanlardan yararlanaraq özünün enerji təhlükəsizliyini möhkəmləndirir.

Azərbaycanın Qarabağ zəfəri isə həm də bütün türk dünyasının sevin-

cinə səbəb oldu, onların hər birinin qələbəsinə çevrildi. Bu hadisə müasir türk tarixinin mühüm səhifəsinə çevrildi. Bu baxımdan türk dünyası Azərbaycanın qələbəsi ilə daha da gücləndi, daha da böyüdü.

Strateji tərəfdaşlıqdan müttəfiqliyə

Bu il fevralın 14-də Milli Məclisdə keçirilən andiçmə mərasimində Prezident İlham Əliyev bizim ailəmizin türk dünyası olduğunu bəyan etdi: "Biz beynəlxalq təşkilatlarla bağlı bundan sonra da öz addımlarımızı atacağıq, ilk növbədə Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində söylərimizi davam etdirəcəyik. Bu, bizim üçün prioritetdir, mən bunu açıq demək istəyirəm, yəqin ki, indi aparılan siyasət də hər kəsə bunu aydın göstərir. Bu, bizim üçün əsas beynəlxalq təşkilatdır, çünki bu, bizim ailəmizdir. Bizim başqa ailəmiz yoxdur. Bizim ailəmiz türk dünyasıdır".

kir. Azərbaycanın Orta Asiyanın əhali sayına görə ən böyük türk dövləti olan bu respublika ilə münasibətləri mühüm özəllikləri ilə seçilir. Belə ki, Azərbaycan-Özbəkistan əlaqələri həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli platformalarda, o cümlədən Türk Dövlətləri Təşkilatında intensiv şəkildə inkişaf edir. Bu iki dövləti həmçinin onların xalqlarını tarixdən gələn mədəni bağlılıqlar, dostluq münasibətləri və dövlətlərin siyasi iradəsi birləşdirir. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycanın torpaqlarını işğaldan azad etməsi Özbəkistanda böyük sevinc hissi ilə qarşılandı. Füzuli şəhərində Özbəkistan tərəfindən inşa olunan Mirzə Uluqbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəb isə bu ölkənin Azərbaycana qaradışlıq dəstəyidir.

Azərbaycan-Özbəkistan əlaqələrinin yüksək səviyyəyə çatmasında Prezident İlham Əliyevin və Prezident Şavkat Mirziyoyevin dostluq münasibətləri mühüm rol oynayır. Təsadüfi deyil ki, prezidentlərin qarşılıqlı səfərləri iki dövlət arasındakı yüksək siyasi anlaşmanın və dərin qaradışlıq münasibətlərinin növbəti təntənəsinə çevrilib. Bütün bunlar iki türk dövləti və xalqı arasındakı münasibətlərin ruhundan xəbər verir.

Prezidentlərin səfərləri zamanı imzalanan sənədlər də ilk növbədə özündə yüksək siyasi əlaqələri və qaradışlıq münasibətlərini təəcəssüm etdirir. Prezident İlham Əliyevin bir neçə gün əvvəl Özbəkistana dövlət səfəri zamanı imzalanan sənədlər, o cümlədən "Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Müqavilə"nin imzalanması bunu təsdiq edir.

Türk dövlətləri arasında əlaqələrin genişləndirilməsi, bütövlükdə, türk toplumunun siyasi və iqtisadi baxımdan global mövqelərinin gücləndirilməsi Azərbaycanın prioritetləridir. Görünən odur ki, türk dövlətlərinin birləşdirici gücü olan Azərbaycanın təşəbbüsləri, həyata keçirdiyi layihələr və ümumilikdə türk dövlətləri arasında genişlənən əməkdaşlıq bu işə mühüm töhfələr verir.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Türkiyənin keçmiş səfəri: "Azərbaycanla Özbəkistan arasında əməkdaşlıq TDT ölkələri üçün modeldir"

"Prezident İlham Əliyevin Daşkəndə dövlət səfəri çərçivəsində imzalanmış Azərbaycan ilə Özbəkistan arasında Müttəfiqlik Münasibətləri haqqında Müqavilə bütün türk dünyası ölkələri üçün uğurlu qarşılıqlı fəaliyyətin bariz nümunəsidir". Bu fikri AZƏRTAC-a müsahibəsində Türkiyənin Azərbaycandakı keçmiş səfəri, "İMZA" Sosial İnkişafa Dəstək İctimai Birliyinin Türkiyədəki nümayəndəsi Hulusi Kılıç söyləyib.

O qeyd edib ki, Azərbaycan-Özbəkistan razılaşmaları əməkdaşlığın geniş spektrinin inkişafına yönəlib və eyni zamanda Ermənistanın işğalından azad edilmiş Xankəndi şəhərində Özbəkistan tərəfindən tekstil müəssisəsinin açılmasını nəzərdə tutur. "Bu, Daşkəndin təkcə investisiya addımı deyil, həm də siyasi mesajdır. Beləliklə, Özbəkistan Xankəndiyə sərmayə qoymağa hazır olduğunu bildiren ilk ölkə oldu", - deyər ekspert bildirib.

Kılıç xatırladı ki, Özbəkistan Ermənistanı diplomatik nümayəndəlik açılmasını zəruri hesab etməyən dövlətlər sırasındadır.

"Bakı ilə Daşkənd arasında əməkdaşlığın əsasları Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub, Prezident İlham Əliyevin düşünülmüş siyasəti və Şavkat Mirziyoyevin müdrik kursu sayəsində güclü təkən alıb", - deyər ekspert bildirib.

İMZA ictimai birliyinin nümayəndəsi Azərbaycan liderinin Daşkəndə səfərinin nəticələrini "tarixi" adlandırır və diqqətli Azərbaycan və Özbəkistan liderləri tərəfindən müəyyən edilmiş 20 yeni qarşılıqlı fəaliyyət istiqamətinə yönəlib.

Kılıç Azərbaycan-Özbəkistan əlaqələrinin Türk Dövlətləri Təşkilatı üçün əməkdaşlıq modeli olduğunu vurğulayıb.

"Prezident İlham Əliyevin Özbəkistana səfəri Azərbaycanın həm Qərblə, Rusiya Federasiyası ilə əlaqələrin qurulmasında, həm də türk dövlətləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətdə özünü göstərən uğurlu və güclü çoxvektorlu xarici siyasətinin növbəti təzahürü oldu. Azərbaycan regionda parlaq ulduzdur, bu da BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası - COP29-da bir daha dünyaya nümayiş etdiriləcək", - deyər keçmiş səfir vurğulayıb.

